

MAX CAHNER, POLÍTIC I EDITOR

Text: PERE MARTÍ / Fotos: RICARD CUGAT

"No crec que, a ERC, l'interessi l'Olivera"

L'editor Max Cahner, impulsor de nombroses iniciatives culturals i polítiques en el terreny nacionalista, acaba de passar una pàgina més de la seva biografia incorporant-se a ERC, juntament amb la resta de membres d'Acció Catalana.

El nom de Max Cahner fa molts anys que va associat al món del nacionalisme. La seva vida és un compromís continuat al servei d'aquest país, ja sigui treballant en el món de la cultura, ja sigui en el món de la política. Ell va ser per exemple l'editor de *Nosaltres els valencians*, de Joan Fuster, amb qui va compartir una intensa amistat. Ha impulsat iniciatives culturals com Edicions Curial i la *Revista de Catalunya*. Una de les seves preocupacions ha estat de reforçar ideològicament el nacionalisme, cosa que l'ha portat a promoure durant una dècada les jornades nacionalistes que han anat nodrint el discurs nacionalista. Més enllà del terreny cultural, Cahner també ha fet política. Va ser conseller de Cultura de la Generalitat durant la primera legislatura del govern de Jordi Pujol, i sota el seu mandat es va aprovar la llei de normalització lingüística del 83. Després de ser un destacat membre de l'executiva de CDC, va abandonar aquest partit i va obrir un parèntesi polític personal que la setmana passada va tancar ingressant a ERC.

—*Fa poc el partit que vostè va fundar, Acció Catalana, signava un protocol d'associació amb ERC. Amb això vostè es converteix en militant d'aquest partit independentista. Què l'ha impulsat a fer aquest pas?*

—La creació d'Acció Catalana responia a la voluntat de renovar la política del país. S'esgota una etapa que va començar amb la transició, que ha resultat globalment positiva, però que ja presenta in-

dicis d'esgotament. Ara han de canviar les coses. Paral·lelament, en poc temps, la situació s'ha precipitat. Hi ha hagut la crisi d'ERC, un partit que tenia una llarga tradició, però que compartia els defectes dels altres partits i que tenia dificultats per a esdevenir una opció amb credibilitat de govern. Nosaltres hem entrat a ERC no pas per escalar-hi ni aconseguir-hi llocs de poder, sinó per ajudar a fer que es doti d'una clara voluntat de govern. Que no vol dir governar a qualsevol preu. Amb això hem trobat una absoluta coincidència amb la direcció actual, i per això ens hi hem associat.

—*Acció Catalana ja va col·laborar amb ERC l'any 1994, quan van concórrer conjuntament a les eleccions europees. Per què no van signar un protocol d'associació en aquell moment?*

—L'ERC anterior, d'abans del darrer congrés, era una ERC molt personalitzada, on tot girava entorn d'un líder i d'una líder adjunta. Com a partit polític tenia unes limitacions molt clares, perquè tot allò que no era assumible pel líder es considerava rebutjat. Això per a un partit polític és molt dolent. Els partits han d'estar per damunt de les persones. Buscar el poder

pel poder, envoltar-se d'una guàrdia pretoriana i vetllar per la pròpia supervivència econòmica quan deixis la política és una mala manera d'actuar.

—*ERC, tot i la seva limitada representació parlamentària, és actualment un instrument adequat per a preparar el canvi d'etapa que esmentava?*

—ERC és l'única organització política que pot

"Seria catastròfic que el nacionalisme que representa CiU no tingués alternativa en el mateix terreny del nacionalisme. El ventall polític de Catalunya no es pot limitar a un partit nacionalista únic."

contrapesar CiU des del nacionalisme. Seria castròfic que el nacionalisme que representa CiU no tingués alternativa en el mateix terreny del nacionalisme. El ventall polític de Catalunya no es pot limitar a un partit nacionalista únic. Seria molt positiu que Convergència fos substituïda en el govern per un altre partit nacionalista, o per una coalició de partits. No per una coalició de partits no nacionalistes. Cal superar la por que si no es vota Convergència, governarà un partit espanyol. Cal poder triar entre partits nacionalistes diferents, encara que siguin més a l'esquerra. A més, això de les esquerres i de les dretes, avui és molt relatiu. De col·lectivització de l'economia, només en parla el senyor Anguita... Encara que hi hagi més d'un partit, és molt possible que el nacionalisme, en determinats aspectes, pugui posar-se d'acord i col·laborar. Ja hi va haver un moment, a la primera legislatura que ERC va ajudar CiU...

—Amb unes repercussions clarament negatives per a ERC...

—Bé, era una ajuda des de la feblesa. Si ERC puja molt, i el seu pes augmenta respecte a CiU, la col·laboració és possible perquè ningú no es menja ningú.

—Així considera viable en un futur un acord CiU-ERC

—No es tracta que ERC es transformi en la crossa que necessita CiU per no haver-se de recolzar en el PP. Jo el que dic és que si hi ha una ERC forta, CiU haurà de tenir més en compte les posicions nacionalistes.

—Durant mesos s'ha parlat d'un alternativa molt diferent de la que vostè apunta, que seria la que sorgís d'una confluència de les tres forces d'esquerra de Catalunya, el PSC, IC i ERC. La descarta?

—Com a alternativa d'un govern nacionalista, no la hi veig. El senyor Borrell, el senyor Solé Tura i el senyor Sala, per dir tres noms, no m'ofereixen garantia nacional suficient. Respecto el seu punt de vista, però no tenen una visió nacional de la política. El que s'ha plantejat no seria una aliança homogènia. També dubto que determinades polítiques del partit socialista siguin més a l'esquerra que no les de Convergència. No crec que, l'ERC que jo conec, l'interessi gaire això de l'Olivera.

—I una candidatura encapçalada per Maragall, li semblaria "una garantia nacional suficient"?

—Pasqual Maragall és català i catalanista, però ell diu que se sent espanyol. No tinc res a dir-hi. És lliure de fer-ho, i a més, així guanya les eleccions a Barcelona. Però això no és una actitud nacionalista. El nacionalisme no pot renunciar a presentar-se davant els electors com a nacionalista, i sense amagar

l'aspiració a una sobirania diferent de la sobirania espanyola, cosa que Maragall no fa. Per tant, col·laboració, pot haver-n'hi en l'àmbit municipal, però en l'àmbit de la Generalitat no ho veig possible. Ara, sempre pot canviar. El senyor Trias de Bes va passar del nacionalisme al PP amb una facilitat extraordinària.

—La col·laboració amb CiU presenta el dubte de què passarà amb el que se'n diu el pujolisme. Vostè que ha estat durant molts anys un destacat dirigent de CDC, s'imagina CDC sense Jordi Pujol?

—Evidentment, serà molt diferent. Ell és Convergència. Sobretot després de la desaparició política de Miquel Roca. Hi ha dirigents, molt vàlids per a altres coses, que no tenen o no han pogut tenir l'oportunitat de demostrar un lideratge polític capaç de substituir Jordi Pujol. Quan es dóna un lideratge tan fort i que dura tant, la successió esdevé molt difícil.

A vegades el partit canvia d'orientació, com hauria passat amb tota seguretat si el successor hagués estat Miquel Roca. CDC s'hauria convertit en un partit en què les afirmacions nacionals s'haurien situat més en el camp retòric que no pas en el camp de la política pràctica.

—El seu pas per CDC va acabar amb una progressiva marginació personal dels òrgans de decisió. Està dolgut amb Miquel Roca?

—No, no. Jo em vaig assabentar d'unes afirmacions del senyor Roca que em van saber molt de greu, li ho vaig comunicar i va començar el meu distanciament de CDC fins que al cap de dos anys me'n vaig donar de baixa.

—Des d'aleshores, Convergència ha canviat molt. Hi ha nous responsables, es reformula els continguts de la seva proposta nacionalista, parla de sobirania,

etc. Com veu aquesta evolució?

—Això que diuen ara ho havien dit sempre amb la boca petita. Ara ho diuen públicament perquè s'han adonat que s'havien quedat a mig camí. Un partit no es pot dir nacionalista, si renuncia a la sobirania. En aquest cas s'ha de dir regionalista. Aquesta durant molts anys ha estat una contradicció a superar, que feia molt difícil que Convergència tingués una línia política pròpia. La por que hi havia de perdre un electorat possible ja no hi és, perquè ja l'ha perdut en favor del PP.

—CiU ha celebrat amb satisfacció el primer any de l'acord de governabilitat amb el PP, que en el seu moment va aixecar tanta polèmica entre sectors nacionalistes. Comparteix aquesta valoració optimista?

—Pujol ha quedat molt menys tocat del que podria haver quedat amb aquest pacte amb el PP, so-

Olivera: "No seria una aliança homogènia."

Llei del català: "La negociació hauria estat més eficaç si no hi hagués hagut publicitat en les negociacions i no hagués sortit ningú de protagonista."

bretot gràcies a l'èxit de la política econòmica. En el camp autonòmic no ha anat pitjor que amb els socialistes, tot i que hi ha hagut passos enrere com l'oposició a la unitat de la llengua o l'enganyifa de la supressió dels governadors civils, que, si en Pujol no aconsegueix de fer-la rectificar, haurà fracassat.

—*L'oposició del PP a la unitat de la llengua, hauria de bastar a CiU per trencar el pacte?*

—CiU deu pensar que, la darrera votació del PP al Congrés contra la unitat de la llengua, podrà compensar-la fent desistir Eduardo Zaplana de les seves pretensions secessionistes. Aquesta setmana s'ha sabut que planteja a Jordi Pujol un pacte per crear un Institut d'Estudis Valencians. De totes maneres, Pujol no pot oblidar la unitat de la llengua com no pot oblidar les interferències a TV3 al País Valencià.

—*Durant el seu mandat com a conseller de Cultura, durant la primera legislatura autonòmica, es va aprovar la llei de normalització lingüística de 1983.*

—No solament es va aprovar, ans la vaig promoure jo. A diferència d'ara, no se'n va fer publicitat fins que no la vam tenir consensuada. Ara s'hauria d'haver fet igual. No calia que sortís a la premsa la reunió del conseller amb els partits polítics, perquè això obliga a prendre posició pública.

—*Acusa el conseller Pujals de buscar protagonisme amb la llei del català?*

—No l'acuso de res, només dic que hauria estat més eficaç, si no hi hagués hagut publicitat en les negociacions i no hagués sortit ningú de protagonista. La llei ha de ser el producte de la societat catalana, al marge dels partits. De la llei del 83 ningú no en diu la llei Cahner, ni ho pretenc. És normal que si, la llei, la proposa un conseller, aquest surti a la premsa, però aquest era un punt massa delicat i perillós per a pactar-lo sense fer partidisme.

—*Què li sembla la proposta de Zaplana de crear un Institut d'Estudis Valencians?*

—*Depèn del contingut. Si hi vol posar 'esperpents' vestits de lingüistes que demanen la segregació, em sembla malament. El que no tinc inconvenient és a fer petites concessions en canvi del reconeixement de la unitat de la llengua. Històricament, el IEC s'ha equivocat essent tan centralista. Hauria d'haver-se descentralitzat i no quedar-se només a Barcelona.*

és perdut ni de bon tros. Negar la vigència del missatge de Fuster i l'encert del seu plantejament és precipitat. De totes maneres, continuo essent molt amic del senyor Mira, encara que pensi diferent.

—*Quina opinió li mereix el seu llibre Sobre la nació dels valencians?*

—Com tots els llibres que fa ell, és molt ben fet, ben escrit, ben plantejat, d'alçada intel·lectual. Però, per mi, no és prou coherent amb la trajectòria de Joan Francesc Mira mateix. El primer escrit en què es declarava nacionalista, me'l va escriure a mi l'any 60. Ell ha estat un dels seguidors de Fuster més brillants, però jo crec que s'ha precipitat. Però tothom s'equivoca. Fuster mateix també s'equivocava alguna vegada i sabia rectificar. Estic convençut que Joan Francesc Mira serà prou intel·ligent i prou patriota per a reconèixer que ha fet una mala diagnòsi.

—*A banda la política, la seva activitat també s'ha centrat en el món cultural, principalment com a editor. En aquest terreny va ser l'editor de Joan Fuster, que precisament ara, coincidint amb el cinquè aniversari de la seva mort, és objecte de revisió. Com el contempla, aquest debat?*

—Es un debat equivocat, aprofitant una confusió organitzada planificadament. Hi ha gent que es pensa que la política s'ha de fer a partir de la cosa més peremptòria, més immediata. I això és un greu error. El missatge de Fuster va ser molt revolucionari i va fer fer un pas endavant enorme. Després, la propaganda que s'ha fet contra seu, ha generat confusió. Però això és un problema de qui no té prou fe en allò que defensa. Canviar el discurs per aconseguir uns vots o per no trobar-te tan marginat en la societat en què vius, no és correcte. Joan Francesc Mira crec que s'ha adonat que el recent homenatge a Fuster a la Plaça de Bous demostra que el missatge de Fuster no

